

Quickscan Wet natuurbescherming uitbreiding bedrijventerrein Klaaswaal

Projectnummer 201612

10 februari 2021

Auteur

Ing. R.J. Buijs

Opdrachtgever

Juridisch Planologisch Adviesbureau R3
T.a.v. de heer D. van Horssen
Beneden Oostdijk 42
3261 KX OUD-BEIJERLAND

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 WETTELIJK KADER	3
1.3 DOEL ONDERZOEK	4
1.4 LEESWIJZER	4
2. WERKWIJZE	5
3. BUREAUSTUDIE	6
3.1 GEBIEDSBESCHERMING	7
3.2 SOORTBESCHERMING	9
4. RESULTATEN VELDBEZOEK	11
5. TOETSING VAN HET PROJECT AAN DE NATUURWAARDEN	15
5.1 BESCHRIJVING GEPLANEDE ACTIVITEIT	15
5.2 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	17
5.3 TOETSING SOORTBESCHERMING	17
5.3.1 <i>Planten</i>	17
5.3.2 <i>Ongewervelden</i>	17
5.3.3 <i>Vissen</i>	17
5.3.4 <i>Amfibieën</i>	17
5.3.5 <i>Reptielen</i>	17
5.3.6 <i>Grondgebonden zoogdieren</i>	18
5.3.7 <i>Vleermuizen</i>	18
5.3.8 <i>Vogels</i>	18
7. CONCLUSIES	19
LITERATUUR	20

Bijlage 1 Wettelijk kader

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Juridisch Planologisch Adviesbureau R3 is bezig met de ruimtelijke onderbouwing voor een uitbreiding van het bedrijventerrein in Klaaswaal op het nabijgelegen agrarisch perceel (zie figuur 1.1). Buijs Eco Consult B.V. heeft in opdracht van Juridisch Planologisch Adviesbureau R3 een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming verricht naar de effecten op voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten en gebiedsbescherming.

Afbeelding 1.1 Planvoornemen uitbreiding bedrijventerrein Klaaswaal (bron: Juridisch Planologisch Adviesbureau R3)

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade aan (zwaardere) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk of vergunning indien gebiedsbescherming in het geding is. (Zie bijlage 1 voor nadere toelichting van het Wettelijk Kader).

1.3 Doel onderzoek

Het doel van deze quickscan is het analyseren of in het plangebied welke beschermde natuurwaarden al aanwezig zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden die door de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige (en per 01/01/2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming kunnen ontstaan. En verder het bepalen of de aanvraag van een vergunning/ontheffing (gebiedsbescherming/soortbescherming).

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze. Hoofdstuk 3 omschrijft het plangebied, het gebruik en de huidige status. Hoofdstuk 4 gaat in op de resultaten van het veldbezoek. Hoofdstuk 5 beschrijft de toetsing van de ingreep aan Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 beschrijft de mitigerende maatregelen en hoofdstuk 7 omschrijft de conclusies en aanbevelingen. De wettelijke achtergronden van de Wet natuurbescherming zijn beschreven in bijlage 1.

2. Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming op te sporen bij herinrichting van /aanpassingen in het gebied dient er een antwoord te komen op de volgende vragen:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Onder welk beschermingsregime vallen deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de beschermde soorten? En geldt wellicht een algemene vrijstelling voor een of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Verkenning beschikbare gegevens

De eerste werkstap bestaat uit een check op aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten op basis van verspreidingsgegevens van mogelijk voorkomende beschermde plant- en diersoorten (bureaustudie).

Stap 2. Veldbezoek

Er is op 23 december 2020 een gericht veldbezoek overdag gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is op, basis van de gegevens van de bureaustudie, beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de algemene beschrijving van de voorgenomen ingreep, potentiebeoordeling en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 de (mogelijke) effecten (vernietiging, doden verstoring, vernieling) op de aangetroffen en verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4 Conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de aanwezige soorten

Op basis van stap 1 tot en met 3 worden conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Wet natuurbescherming artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, en de te nemen vervolgstappen.

3. Bureaustudie

Het plangebied ligt ten zuiden van Klaaswaal (zie afbeelding 3.1). en wordt aan de westzijde begrensd door bestaande bedrijventerrein, aan de oostzijde door een boomgaard, en aan de noordzijde en zuidzijde door agrarisch akkerland.

Afbeelding 3.1 Ligging plangebied uitbreiding bedrijventerrein Klaaswaal

3.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

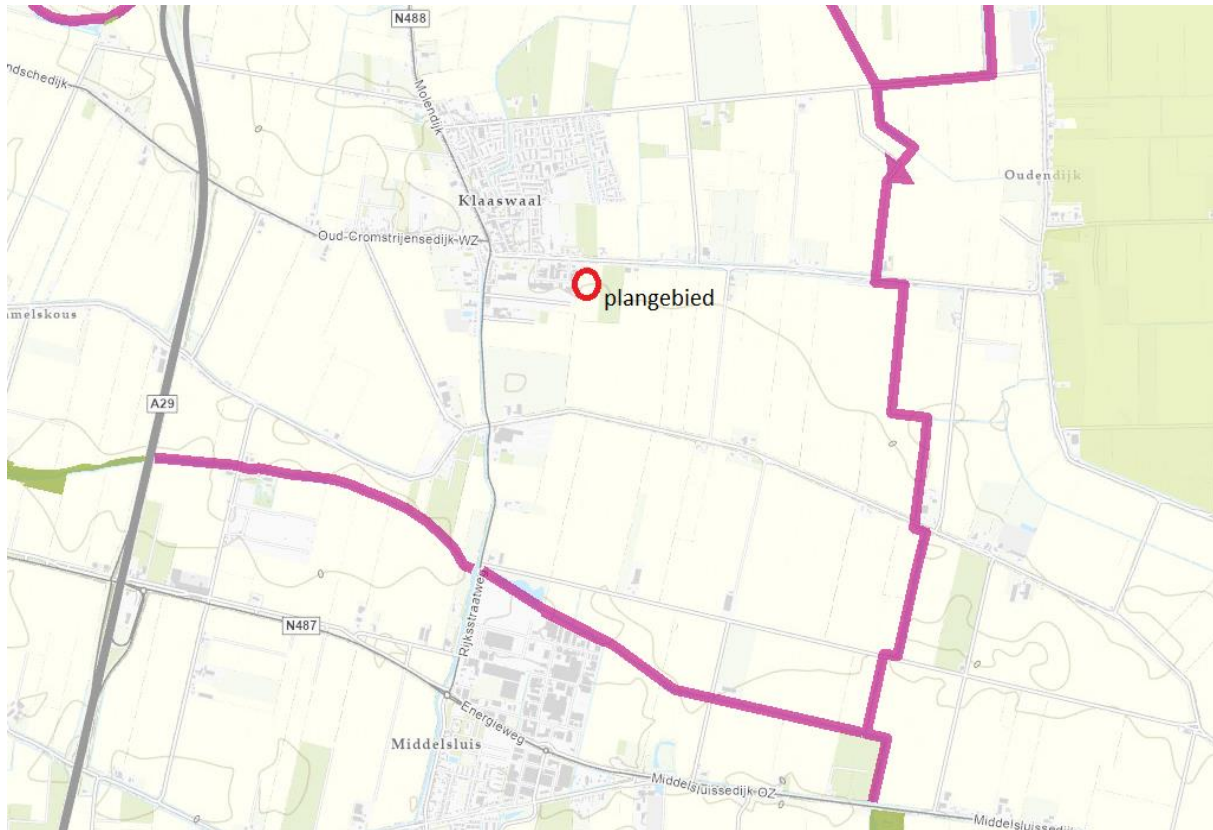
Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is het Oude Land van Strijen op meer dan 2,5 km afstand van het plangebied (zie afbeelding 3.2) Het is ruimtelijk gescheiden door de boomgaard en andere agrarische percelen.

Afbeelding 3.2 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000 (bron: kaarten Zuid-Holland)

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

Het plangebied grenst niet aan gebieden die zijn aanwezig onder het Natuur Netwerk Nederland (zie afbeelding 3.3). Binnen de honderd meter invloedzone van het planvoornemen is geen NNN aanwezig.

Afbeelding 3.3 Ligging plangebied ten opzichte van Natuur Netwerk Nederland (bron: kaarten Zuid-Holland)

3.2 Soortbescherming

Op basis van (online) verspreidingsatlassen (zie literatuurlijst) is het voorkomen van beschermde soorten bekend. Hieronder wordt per soortgroep een samenvatting gepresenteerd.

Planten

Binnen het plangebied komen geen wettelijk beschermde planten voor. Het perceel van de beoogde uitbreiding is in gebruik als intensief bemest akkerland waardoor habitat voor wettelijk beschermde plantensoorten ontbreekt.

Ongewervelden

In het plangebied van de beoogde uitbreiding komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor

Vissen

In de aangrenzende watergangen worden geen effecten op beschermde vissen verwacht omdat de watergangen grenzen aan het bedrijventerrein en intensief gebruikte landbouwpercelen.

Amfibieën

In de directe omgeving van het plangebied komen alleen algemeen beschermde amfibieën voor zoals gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. De watergangen in het gebied vormen mogelijk geschikt voortplantingshabitat. Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten zoals rugstreeppad is tot op heden niet aangetoond.

Reptielen

In de regio is het voorkomen van reptielen niet bekend (bron: verspreidingsatlassen). Het voorkomen kan op grond hiervan worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens en de ligging en kenmerken van het terrein en landschap komen verschillende algemene grondgebonden zoogdiersoorten voor rondom het plangebied. Zoals de vos, egel, veldmuis, mol, haas, hermelijn, wezel en bunzing (alle nationaal beschermd). Voor deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen. Volgens verspreidingsatlassen komt binnen op grotere afstand van het plangebied één zwaarder beschermde soort, de Noordse woelmuis (beschermingsregime habitatrichtlijn) voor. Echter vormt het plangebied geen geschikt habitat voor de concurrentie gevoelige Noordse woelmuis

Vleermuizen

De opgaande beplanting langs de aangrenzende boomgaard en boomgaard zelf wordt mogelijk gebruikt als (potentieel) foerageergebied door diverse soorten vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis).

Vogels

Het plangebied is in gebruik als intensief akkerland soorten als gele kwikstaart, wilde eend en fazant kunnen hier tot broeden komen. In de aangrenzende windsingel en hagen bedrijventerrein kunnen vogels tot broeden komen van bos- en struweel. Er zijn op basis van verspreidingsgegevens geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van jaarrond beschermde soorten.

i

4. Resultaten veldbezoek

De planlocatie is op 23 december 2020 door R.J. Buijs gericht bezocht in het kader van deze quickscan. Het terrein is onderzocht op de aanwezigheid van groeiplaatsen van hogere planten en het voorkomen van fauna, die volgens de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten. Hierbij zijn geen wezenlijke verschillen ontdekt ten opzichte van de bureaustudie vermeld in paragraaf 3.2.

Afbeelding 4.1 Impressie plangebied

Afbeelding 4.2 impressie plangebied

Afbeelding 4.3 impressie plangebied

Afbeelding 4.4 impressie plangebied

Afbeelding 4.5 impressie plangebied

Afbeelding 4.6 impressie plangebied

Afbeelding 4.7 impressie plangebied

5. Toetsing van het project aan de Natuurwaarden

5.1 Beschrijving geplande activiteit

Men is voornemens het bestaande bedrijventerrein uit te breiden met 3 bedrijfskavels en bijbehorende infrastructuur en watercompensatie (zie afbeelding 5.1). Hiervoor wordt een deel van het agrarisch perceel in gebruik genomen en het terrein zal bouwrijp worden gemaakt (aanbrengen rioleringen, nutsvoorzieningen, bouwwegen etc.) alvorens het daadwerkelijke bouwen van de bedrijven etc. begint. Hiermee verandert het akkerland in bedrijventerrein.

Afbeelding 5.1 Planvoornemen Uitbreiding bedrijventerrein Klaaswaal (bron: Juridisch Planologisch Adviesbureau R3)

Afbeelding 5.2 Planvoornemen Uitbreiding bedrijventerrein Klaaswaal (bron: Juridisch Planologisch Adviesbureau R3)

5.2 Toetsing gebiedsbescherming

Natura 2000

Effecten op aangewezen habitattypen, habitatsoorten en vogels

De werkzaamheden vinden plaats op groter afstand (>2,5km) van het dichtstbijzijnde aangewezen Natura 2000 gebied Oude Land van Strijen en zijn ruimtelijk gescheiden door de boomgaard en andere agrarische percelen. De voorgenomen werkzaamheden daarom niet leiden tot versnippering en oppervlakteverlies waardoor fysieke aantasting op gestelde doelen op voorhand kan worden uitgesloten.

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

De werkzaamheden vinden niet plaats in gebieden die vallen onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De werkzaamheden vinden plaats buiten de 100 meter invloedzone van NNN. Effecten op de aangrenzende van gebieden die aangewezen zijn als NNN kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.3 Toetsing soortbescherming

5.3.1 Planten

Wegens het ontbreken van beschermde planten kunnen effecten op planten op voorhand worden uitgesloten. De ingreep heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van strikt beschermde planten

5.3.2 Ongewervelden

Het plangebied heeft geen betekenis voor strikt beschermde ongewervelden. De ingreep heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van strikt beschermde ongewervelden.

5.3.3 Vissen

Het plangebied heeft geen betekenis voor strikt beschermde soorten vissen. Tijdens het steekproefsgewijs bemonsteren van de watergangen rond het perceel is de grote modderkruiper niet aangetroffen. Ook is de kwaliteit van de watergang niet geschikt voor grote modderkruiper. De ingreep heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van strikt beschermde soorten vissen.

5.3.4 Amfibieën

Het plangebied heeft geen betekenis voor de strikt beschermde soorten. De ingreep heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van strikt beschermde soorten amfibieën.

5.3.5 Reptielen

Het plangebied heeft geen potentie voor reptielen. De ingreep heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van beschermde reptielen.

5.3.6 Grondgebonden zoogdieren

Voor de algemeen voorkomende zoogdieren geldt de zorgplicht (zie bijlage 1 voor wettelijk kader). Dit betekent dat bij het verwijderen van de opgaande begroeiing rekening gehouden moet worden met voortplantingsperioden en er een vluchtroute moet worden aangeboden bij het verwijderen van de begroeiing. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

5.3.7 Vleermuizen

Voor de ingreep worden geen bomen of bebouwing gerooid hierdoor verdwijnen er geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. De ingreep vindt bovendien plaats op meer dan 50 meter van potentieel geschikte bebouwing voor vleermuizen waardoor effecten worden voorkomen. Mogelijk wordt de aangrenzende boomgaard en windsingel gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen (geschikte hopen die kunnen dienen als verblijfplaats ontbreken). Deze blijft echter gehandhaafd. Door te voorkomen dat er tijdens de bouw en gebruiksfase geen licht uitstraalt op deze boomgaard kunnen effecten op voorhand worden uitgesloten.

5.3.8 Vogels

In de omgeving van het plangebied zijn geen aanwijzingen voor jaarrond beschermde soorten. Voor de aanleg van het bedrijventerrein worden geen gebouwen of beplanting gerooid. De dichtstbijzijnde geschikte bebouwing voor huismus en gierzwaluw is op meer dan 50 meter van het plangebied. In de aangrenzende windsingel van boomgaard zijn geen nesten of hopen aangetroffen die wijzen op jaarrond beschermde soorten. Wel kunnen algemeen voorkomende broedvogels nestelen op de bouwpercelen en/of aangrenzende beplanting op bedrijventerrein of boomgaard. Verstoring kan worden voorkomen door buiten het kwetsbare broedseizoen te werken (globaal 1 maart tot 1 september) of door maatregelen te treffen om broedvogels te voorkomen (bv. voorkomen steile taluds aan zandhopen en/of preventief verwijderen en korthouden vegetatie voorafgaand het bouwrijp maken).

7. Conclusies

Kort samengevat is het resultaat van de quickscan Wet natuurbescherming:

- Het plangebied heeft geen directe invloed op nabijgelegen Natura 2000-gebieden.
- Effecten op het Natuur Netwerk Nederland (NNN) kunnen op voorhand worden uitgesloten omdat de werkzaamheden het NNN niet fysiek aantasten.
- Om foeragerende vleermuizen boven de boomgaard niet te verstoren dient er tijdens de bouwfase en gebruiksfase van het bedrijventerrein geen licht uit te stralen op de boomgaard.
- Om te voorkomen dat broedvogels verstoord of vernietigd worden dienen werkzaamheden buiten het voortplanting seizoen te worden gepland of dienen maatregelen getroffen te worden om broedvogels te voorkomen.
- Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten geldt (wel) de bepaling van zorgplicht (Art 1.11). Dit kan door zoogdieren, amfibieën en aquatische fauna een vluchtroute te bieden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Literatuur

Broekhuizen, M.S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht

Websites:

www.BIJ12.nl

www.NDEFF.nl

www.Ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zuidholland.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde Staatsbosbeheer alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen. Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen e projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11). Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfsplaatsen). Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boommarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermden soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermden gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermden soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.